

Végh Tibor

A Szent Korona, az évkör és a négyzetháló összefüggései

(Ünnepi gondolatok Molnár V. József 84. születésnapjára)*

Hogyan függ össze a címben említett 3 „dolog”? Úgy, hogy mind a 3 szervesen illeszkedik az Univerzum rendjébe, és ezáltal nemcsak magában hordozza ezt a rendet, hanem képes annak megjelenítésére is. A Szent Korona ugyanis világmodell, az évkör és a négyzetháló pedig univerzális kulcsként alkalmazható a Mindenség megismerésében.

Egymástól igen távolinak és merőben különbözőnek látszó 2 témakör összefüggését és kapcsolódásait szeretném a következőkben bemutatni. Az egyik a Szent Korona-kutatás egyik ágának, a Boldogasszony-központúságnak a témája, a másik pedig a Zodiákusnak Molnár V. József által megalkotott geometrikus szimbólumrendszere, és annak alkalmazási lehetőségei.

Azt, hogy kik tervezték, készítették a Szent Koronát, és hogy ki szerkesztette meg és használta először valaminek a kifejezésére, bemutatására, jelképezésére a 4x4-es vagy a 7x7-es négyzethálót magát, mint eszközt, mint módszert, nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy Molnár V. József néplélek-kutató az 1980-as években a 4x4-es négyzetháló keretében megszerkesztette a Zodiákus geometriai szimbólumainak rendszerét.

Az állatövi jegyeket szimbolizáló 12 geometrikus alakzat mindegyike 3 követelménynek felel meg a 4x4-es négyzethálóban:

- a háló 16 eleméből („kockájából”) 10-et tölt ki,
- az így létrejött alakzat a háló bal alsó sarkától a jobb felsőig tartó felezővonal, mint tengely mentén szimmetrikusan helyezkedik el,
- és a hálót függőlegesen 4 (egyenként 4 elemes) oszlopra bontva minden alakzatban kell 1 olyan oszlopnak lenni, amelyben mind a 4 elem ki van töltve, 1-nek, amiben 3, 1-nek, amiben 2, és 1-nek, amiben 1 elem van kitöltve, – persze nem csak ebben a sorrendben.

Lásd az *1. sz. ábrát* (Az alakzatok alatt látható számokról később lesz szó)

Érdekes módon ezt a 3 követelményt betartva csak 12 alakzat állítható össze, ezért alkalmas pl.

a Zodiákus jegyeinek szimbolizálására is, mert abból is 12 létezik. (A 3. követelményt elhagyva 64 alakzat állítható elő.)

A szenteket ábrázoló 16 zománckép a Szent Koronán a térben helyezkedik el, de a Szent Koronának a képeket hordozó felületét síkban kiterítve a képek a 7x7-es négyzethálóban együttesen is szemléltethetők, szemben az oldal- vagy felülnézettel, amikor is a pántok és az abroncs egyes képei nem látszanak. Lásd a *2. sz. ábrát*.

A Szent koronához használt 7x7-es és a Molnár V. József állatövi jegyeihez használt 4x4-es négyzetháló úgy függ össze a szerkezetében, hogy míg a 7x7-es hálóban 7 sor, illetve oszlop van, addig a 4x4-es hálóban 7 „réteg” van. Lásd a *3. sz. ábrát*. Magukat ezeket a rétegeket – bizonyos felhasználási esetekben – egyébként lehet úgy is értelmezni, mint az Univerzum 7 rétegét: a leganyagszerűbbtől a legszellemibbig.

A Szent Korona világmodell jellegének egyik velejárója, hogy magán viseli az általunk érzékelhető világ, a földi világ mind a 4 dimenzióját: szélessége – magassága – hosszúsága a térbeli 3 dimenziót, a képek szentjeinek névünnepehez tartozó dátummal pedig a 4. dimenziót, az időtényezőt is.

Meg kell jegyezni, hogy a Szent Korona jelenlegi – szakrális szempontból rontottnak minősülő – állapotában 3 kép helyett másokat vagyunk kénytelenek feltételezni, mert azokat valakik, valamikor, valamiért kicserélték. Ez a 3 kép az abroncs hátsó részén:

- az abroncs fölé magasodóan Dukász Mihály (görög császár) képe, annak helyén eredetileg Szűz Mária képe volt, ezt Révay Péter koronőr írása tanúsítja 1613-ból
- és alatta, két oldalt az abroncsban Konstantin (görög császár) és Geobitzas (= Géza fejedelem?), amelyek helyén a magam részéről – más szerzők feltételezései mellett és ellenében – Szent Józsefet és Keresztelő Szent Jánost tételezem fel. Ennek a feltételezésnek a részletes indoklása külön tanulmányt igényel, ismer-

* 2014. március 17.

tetése itt hosszadalmas lenne, de megtalálható (pl.) a pécsi egyetem Jogi Karának JURA c. folyóirata 2007/2-es számában¹, vagy a Miskolci Bölcsész Egyesület „Ősi Gyökér” c. folyóirata 2009/3-as számában².

Szűz Mária képe a szentek említett 16 képén felül a Szent Koronán még meglévő 3 kép közé tartozik (: A Teremtő, Krisztus, Szűz Mária), de azokkal most nem foglalkozunk. Megemlítésére mégis szükség volt a képcserék tényének rögzítése miatt.

A Szent Korona 7x7-es négyzethálóban elhelyezett képeihez tartozó dátumokat a csillagászati évkörben arányosan bejelölve a 4. sz. ábrát kapjuk. A névünnepek dátumát az Új Ember c. katolikus újság 2002-es falinaptárából vettem. A csillagászati évkörrel pedig tudni kell, hogy – hagyományos módon – az óralap 9-esének megfelelő helyen van az évkezdet: március 21-e, a Tavasz Napéjgyenlőség napja. Bár a Szent Korona készítésének pontos idejét nem tudjuk, annyi mégis biztos, hogy a ma használatos időszámítás és dátumozás általános elterjedése előtti időből származik, ezért indokolt a régmúlt időkben viszont általánosan használt csillagászati időbeosztás szerint kezelni az adatokat.

A dátumokat az évkörön elhelyezve a 4 Napforduló táján feltűnő „sűrűsödések”, csoportosulások jelennek meg:

- a tavaszi Napéjgyenlőségnél és a téli Napfordulónál 2-2 ünnep 2-2 szenttel
- a nyári Napfordulónál és az őszi Napéjgyenlőségnél 2-2 ünnep 3-3 szenttel (: 2 olyan szent-páros van a Szent Koronán, akiknek közös az ünnepük: Péter-Pál és Kozma-Damján.)

Ez a 4 csomópont az évkörben félreérthetetlen szimmetriatengelyt jelöl ki. Lásd az 5. sz. ábrát. A szimmetriatengely augusztus 15-ére, Nagyboldogasszony ünnepére mutat. Ennek a napnak a pontos meghatározása és a meghatározás módja ugyancsak külön tanulmányt igényel, aminek az ismertetése itt hosszadalmas lenne, de megtalálható (pl.) a cserkészvezetők Táborkereszt c. folyóiratának 2006. augusztusi számában. Emlékeztetek, hogy ez a tengely megegyezik Molnár V.

József jegyeinek a 4x4-es hálóban meglévő tengelye irányával. Lásd a 6. sz. ábrát.

Az évkör, mint 12 részre osztható kör, és a 16 elemből álló 4x4-es háló összefüggése a 7. sz. ábrán látható: a hálónak a negyed körbe tartozó részén. A sugárral képzett egyenlő oldalú háromszög magassági vonala megfelel a negyed körbe tartozó területet, és így a háromszög 90° -os elforgatásával kijelölhető a kör 12 részre osztása is és a 4x4-es háló is.

A geometrikus szimbólumok speciális eljárással 4-számjegyű kódokká alakíthatók át, és fordítva is igaz: ha olyan 4-jegyű számmal találkozunk, amelyben az 1-es, 2-es, 3-as és 4-es csak egyszer fordul elő, akkor abból egyértelműen vissza lehet következtetni az állatövi jegyre. Lásd újból az 1. sz. ábrát.

A 7x7-es hálóba rajzolt Szent Koronának a képek által elfoglalt kockáit függőleges oszloponként számba véve és az eredményt az előbbieket szerint kódolva a Bak állatövi jegyének szimbólumát kapjuk. Lásd a 8. sz. ábrát.

A hálóban kitöltött kockák sorszámát tőszámként összegezve pedig a Nyilas jegyét kapjuk meg, mint a Szent Korona keresztény (: „Isten bányája”), és magyar jellegének (: a Nyilas a magyarok csillagképe) egymástól elválaszthatatlan bizonyítékát, hiszen mindkét szimbólumot ugyanabból a hálóbéli szerkezetből vezettük le. Lásd a 9. sz. ábrát.

Hogy a kereszténység és a magyarság, mint jellemzők szorosan összetartoznak, azt bizonyítja az is, hogy a Bak és a Nyilas jegye 3 elemük áthelyezésével egymással alakítható át. (A 8-as és 9-es ábrán szaggatottan jelölve)

A középső adatok kétszeres felhasználásának jogosultságával kapcsolatban (mindkét eljárásban a 8-as és 9-es ábrán) hivatkozom Pap Gábornak arra az általános érvényűként ismertetett magyarázatára, miszerint ami középen van, az mindig egyszerre tartozik kétfelé is. Ha réteges a megosztottság, akkor az alsóhoz és a felsőhöz is, ha pedig kétoldali, akkor a baloldalihoz és a jobboldalihoz is. (Elhangzott Pécsen az Ifjúsági Házban 2004. március 25-én a Nagyszentmiklósi kincsről tartott előadásában.)

Ne feledkezzünk el arról, hogy a Szent Koronán 16 szentnek van képe, és a 4x4-es hálóban a kockák száma ugyancsak 16, valamint,

¹ http://jura.ajk.pte.hu/JURA_2007_2.pdf

² http://epa.oszk.hu/02300/02387/00013/pdf/Ősi%20Gyökér_2009_3_007-020.pdf

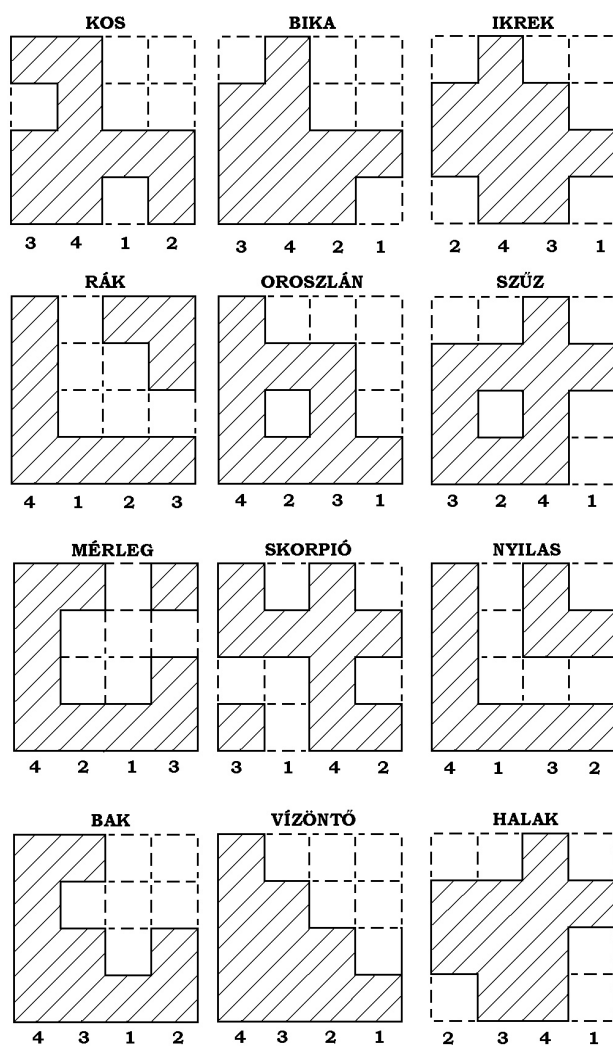
hogy a Szent Korona eszmei rendszerében (a Boldogasszony-központúságra utaló évköri adatokban) 10 szent (= $2 \times 2 + 2 \times 3$) képezi a Boldogasszony-központúság alapjának meghatározását, a szimbolikus állatövi jegyek pedig 10 elemből állnak.

Ha az évkör 4 Napfordulójánál levő szentek számát (a tavaszinál és a télinél 2-2-t, a nyárinál és az őszinél 3-3-at) a négyzetháló oszlopainak és sorainak sorszáma szerint elemenként jelöljük be a hálóba (: 2 szent = 2. oszlop, és a 2. sor, 3 szent = 3. oszlop és 3. sor), akkor a 10. sz. ábrát kapjuk. S ha ezután megnézzük, hogy melyek azok a jegyek, melyekben éppen ez a 4 elem szerepel, akkor azt a 4 jegyet találjuk meg, melyek évköri helyzetükkel a Napfordulók iránymutatását további adatként megerősítve szintén meghatározzák a Boldogasszony-központúság tengelyét. Lásd a 11. sz. ábrát.

Tudjuk, hogy a szentek létszáma szerint összetartozó Napfordulók vezettek rá bennünket az évköri szimmetria felismerésére. Így tartozik össze a Rák-beli és a Mérleg-beli, valamint a Kos-beli és a Bak-beli Napforduló. Ámde ennek a 4 jegynek, mint 2 párnak a geometrikus alakzatban megvan az a jellegzetessége, hogy a párok tagjai egymás között 2 elemük áthelyezésével egymással alakíthatók át. A Rákból Mérleg (és fordítva), a Kosból Bak (és fordítva) lesz. Lásd a 12. sz. ábrát.

Eddig ennyit sikerült észrevennem a Szent Korona és Molnár V. József geometrikus állatövi szimbólumainak összefüggéséből, de nem zárható ki, hogy még más összefüggések is rejtőznek a vizsgált 2 témakör között, hiszen az itt bemutatott összefüggések 5 év alatt fel-felvillanva gyűltek össze. Legyünk hálásak Molnár V. Józsefnek, hogy kezünkbe adta ezeket a kulcsként használható geometrikus állatövi jegyeket.

Molnár V. József geometrikus állatövi szimbólumai

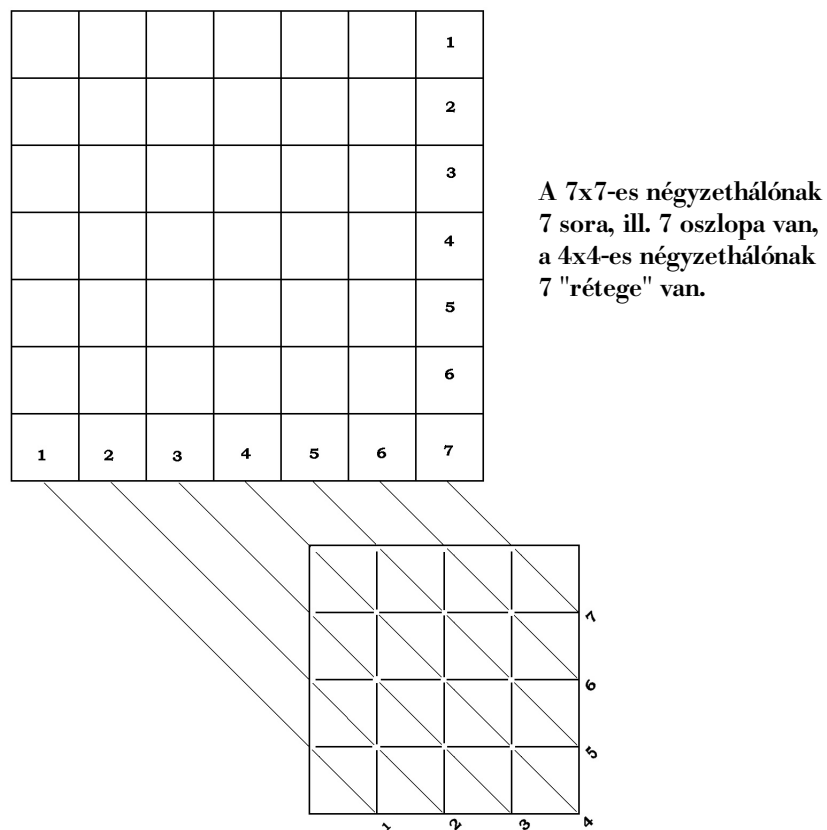
1. sz. ábra

A Szent Korona zománcképein ábrázolt 16 Szent neve, névünnepének dátuma és a kép helye a Szent Korona 7x7-es négyzethálóban síkban kiterített felületén

		József III. 19.		Ker. János VI. 24.		
			Tamás XII. 21.			
Kozma IX. 27.			Jakab VII. 25.			Damján IX. 27.
	András XI. 30.	Péter VI. 29.		Pál VI. 29.	Fülöp V. 1.	
György IV. 24.			János XII. 27.			Deme- ter X. 26.
			Berta- lan VIII. 24.			
		Mihály IX. 29.		Gábor III. 24.		

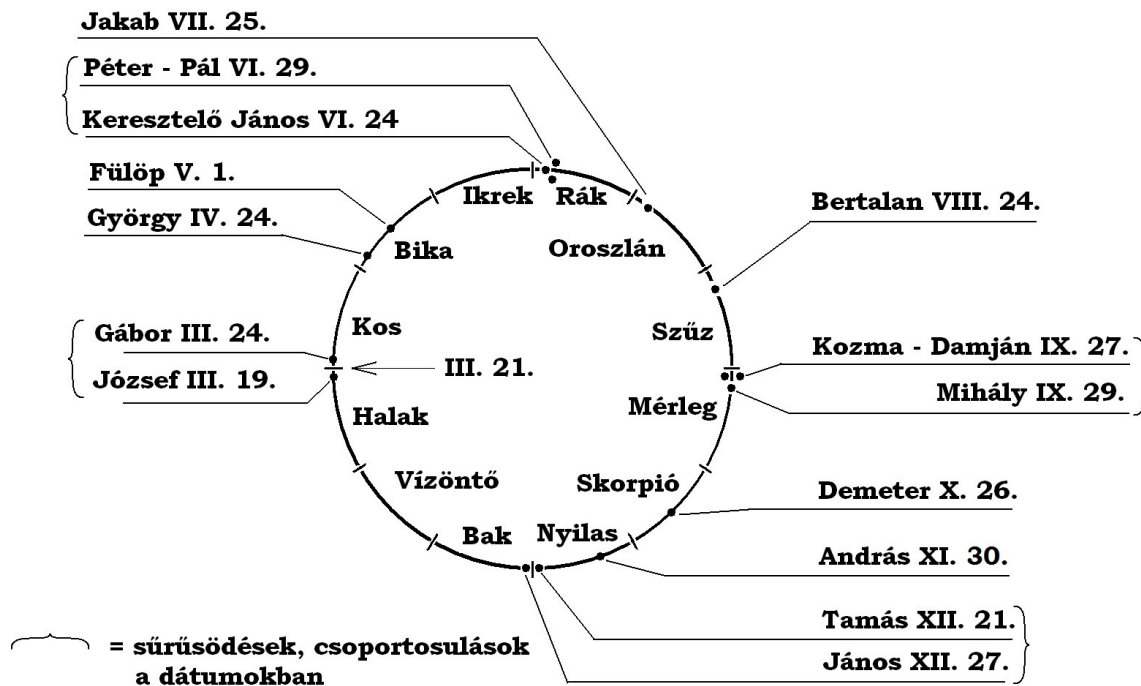
2. sz. ábra

A 7x7-es és a 4x4-es négyzetháló összefüggése

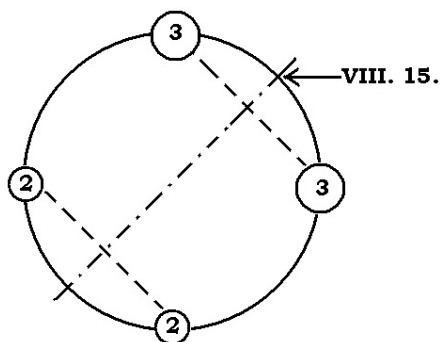
3. sz. ábra

A Szentek névünnepe az évkörben

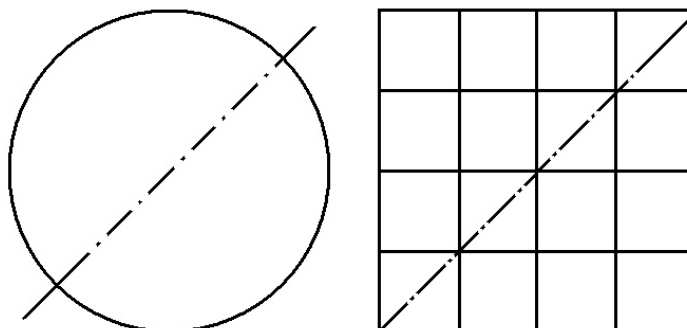
4. sz. ábra

A Boldogasszony-központúság szimmetria tengelye

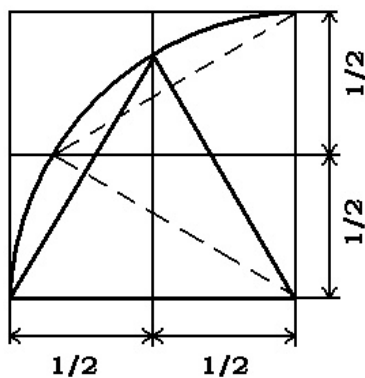
5. sz. ábra

Az évkör és a háló tengelyének egyezése

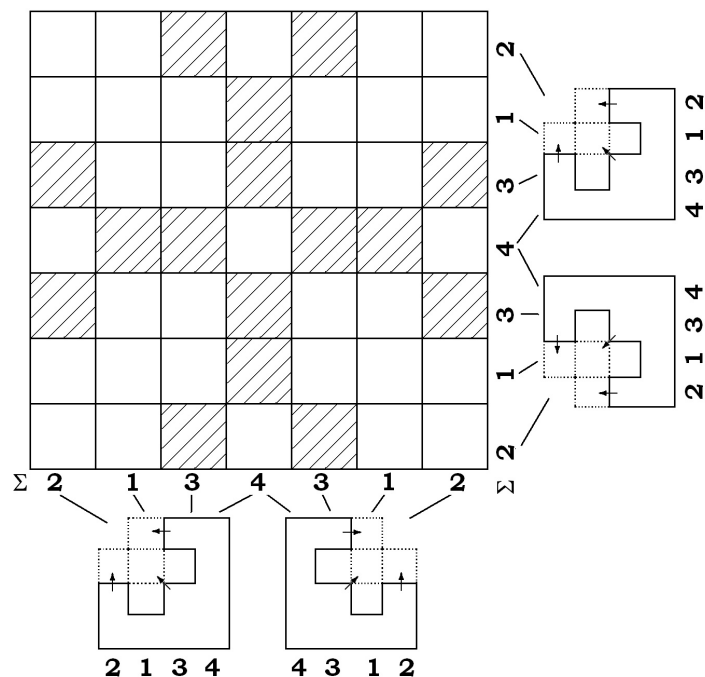
6. sz. ábra

A kör 12 részre osztásának módja a sugárral szerkesztett egyenlő oldalú háromszöggel - a 4x4-es háló bal felső negyedében bemutatva

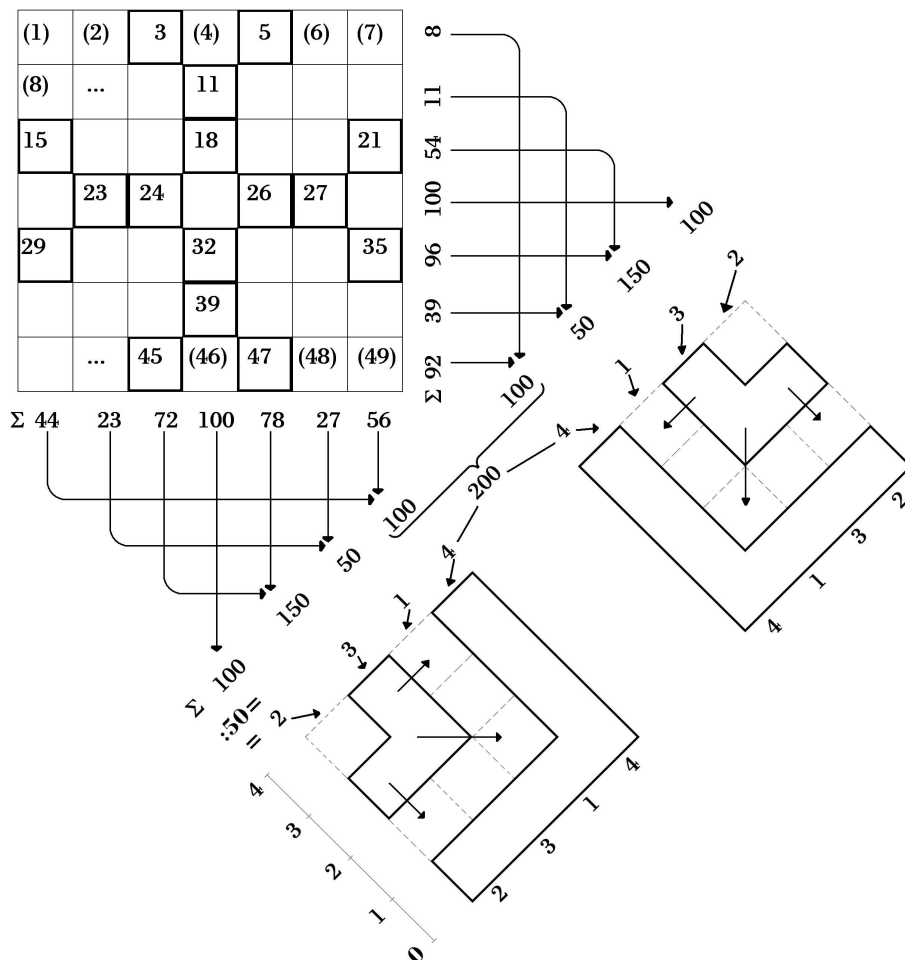
7. sz. ábra

A Bak kódolt jegye a Szent Koronában

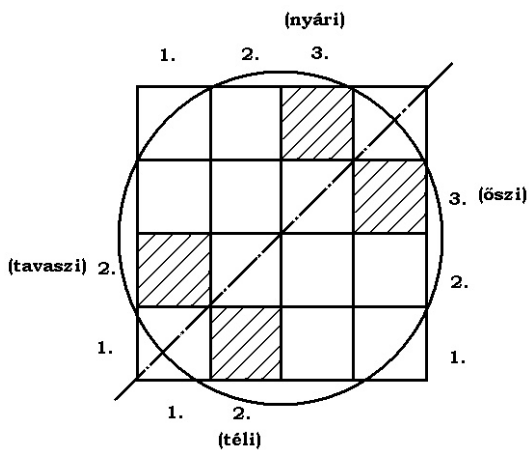
8. sz. ábra

A Nyilas kódolt jele a Szent Koronában

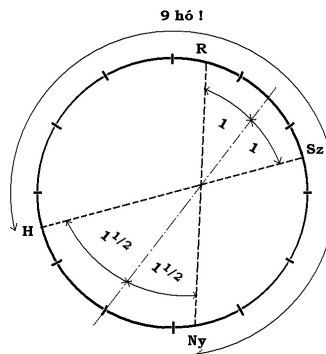
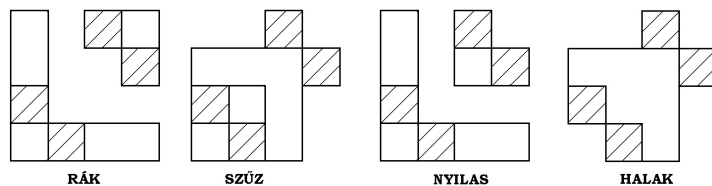
9. sz. ábra

Az összetartozó Napforduló-párok a négyzethálóban

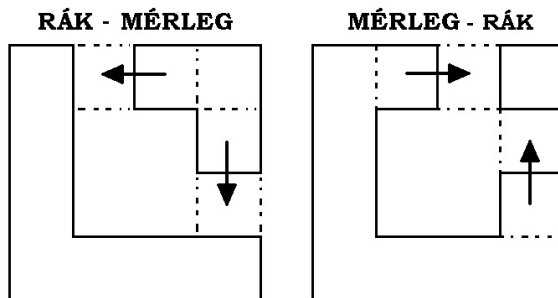
10. sz. ábra

A Boldogasszony-központúság tengelyét másodlagosan meghatározó állatövi jegyek

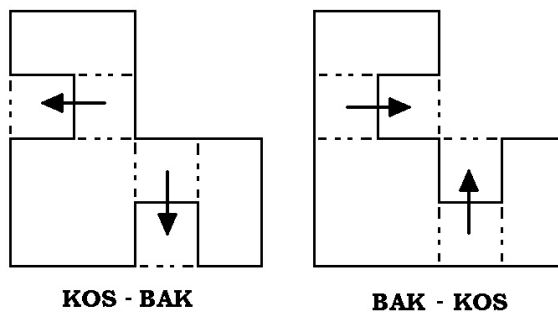

11. sz. ábra

A Napfordulók jegy-párosainak egymással alakíthatósága

A 3-3 szenttel kijelölt Napfordulók az egész hálót betöltik, a 2-2 szenttel kijelölt Napfordulók a hálónak a jobb felső negyedét nem töltik ki

12. sz. ábra

Scheffer Miklós

ARANYBA ÍRT EVANGÉLIUM

A Szent Korona János apostol-képének titka

Koronánk számos titkot őriz. Készítésének helyét és idejét csupán találgatni tudjuk, a számos sérülés, javítás, tudatos átalakítás körülményének, okának pusztán töredékéről rendelkezünk többé, kevésbé biztos ismeretekkel. De ugyanígy homályos, vagy csak részben megfejtett kérdés nemzeti ereklyénk üzenete. Márpedig *van* üzenete. Ezt egyértelműen mutatja az a különleges képi program, amit készítői a világon egyedülálló módon 19, isteni, angyali és szent személyeket ábrázoló, bravúros technikai kivitelezésű rekeszománc képben valósítottak meg. Az abroncs képeire stíluskritikai alapon még ismerünk párhuzamokat, de a keresztpántok nyolc apostol-lemeze annyira egyedi, hogy sehol a világon hasonlókról nem tudunk.

Ha közelebbről szemügyre vesszük az apostolképeket, díszítéseikben, felirataikban furcsa „logikátlanságokat” vehetünk észre. És az összes közül talán a János-kép a legrejtélyesebb.

János apostol képe a Szent Koronán

Míg a többi lemezen az alakokat két oldalról övező díszítés egyforma, itt különbözik. (A különböző-

ségre Borbola János kutatásai adnak elfogadható magyarázatot.) A figura ruhájának jobb oldalán szokatlan hasadást láthatunk. (Erre Ludvig Rezső kínál logikus megoldást.) Jobb kezével a balban tartott könyvre mutat. És a felirat, mely alapján a figurát János apostollal azonosítják, a legfurcsább. Ennek megfejtésére teszünk most egy kísérletet.

Vizsgáljuk meg közelebbről a feliratot!

Az SCS betűk a *sanctus* szót jelölik, ahogy a többi apostolnál is. A következő betűk olvasata: *iohs*, vagy *ions*. És máris több problémába ütközünk.

Először is: a János név latinul *Ioannes*, vagy *Iohannes*. A feliratunk O betűje fölötti vízszintes vonás jelzi a betűösszevonást. Ilyen összevonásokat, minden apostolfelirat *sanctus* szavánál megfigyelhetünk, de ezeken kívül csak a János nevében fordul elő. Nyilvánvaló, hogy az SCS rövidítés használatára a helyhiány miatt volt szükség, de János esetében indokolt-e a további összevonás alkalmazása? A többi felirat analógiájára a következő névváltozat lenne ésszerű:

SCS IOANNES

vagy

SCS Iohannes

Talán így nem fért volna ki? De igen! Így a karakterek száma tíz, vagy tizenegy lenne, és mindkét esetre találhatunk példát más apostolképeken:

SCS ANDREAS – tíz karakter

SCS PHILIPUS – tizenegy karakter

Ráadásul János nevét annyira sikerült lerövidíteni, hogy a felszabaduló hely kitöltésére jobbról, balról két díszítőmotívumra volt szükség. (A motívumok értelmezésére is történtek kísérletek.) Véleményem szerint belátható, hogy bőséges hely kí-

nálkozott volna a teljes név kiírására. Mi lehet a magyarázata az indokolatlan rövidítésnek?

A másik következtelenséget a H-nak, vagy N-nek olvasható karakter rejti. Bárhogy is olvassuk, az biztos, hogy kisbetűt látunk, holott egyik apostolfelirat sem tartalmaz kisbetűt. Hogy a zománcképek készítője ismerte és használta a H és az N nagybetűs változatát, arra a PHILIPUS és az ANDREAS nevek megformálása az egyértelmű bizonyíték.

A készítő mester a János-képen miért alkalmazott a megszokottól eltérő megoldást?

E problémák mögött véleményem szerint többszörösen összetett titokzatos szándék húzódhat meg – mégpedig másodlagos üzenetek elrejtése.

A lehetséges megoldásra Dr. Tóth Judit: *Szent Korona, a mágikus pecsét* című könyve vezetett rá. A szerző is kitér a János apostol nevének furcsaságaira, és felveti, hogy a betűket nemcsak latinul, hanem görögül is el lehet olvasni. Nézzük:

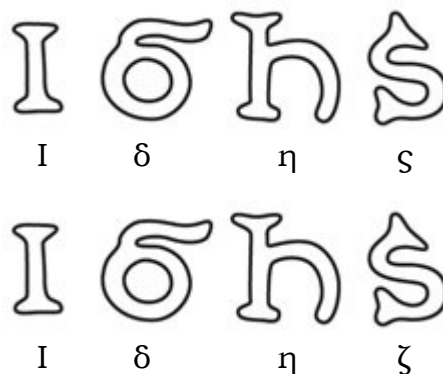

A I mint iota (ι), O mint delta (δ, azért delta, mert mint a fenti rajzon látható, a betű és a felette látható hullámvonal kialakítása hasonlatossá válik a görög deltához), h vagy n mint éta (η). Itt a szerző nem viszi tovább a gondolatmenetet, az utolsó karaktert latin S-ként felhasználva az *idés* olvasatot javasolja, amit *idő*, *idős*-ként értelmez.

Bár a megfejtés tetszett, némi következtelenséget éreztem a végén, hiszen minden „rejtjelezés” alapja, hogy végig egyazon szabály szerint történjen. Ezért némi módosítással élve más irányba vinném a kutakodást.

Ha az értelmezés logikáját folytatjuk, az utolsó betűt is görögül kell olvasnunk. Van-e rá mód? Természetesen van, hiszen a görög abc két olyan betűt is tartalmaz, ami az apostol felirat utolsó ka-

rakterére hasonlít. A szóvégi szigma (ς) és a zéta (ζ). Tehát a végső értelmezés kétféleképpen fest:

Első esetben *idész*, másodikban *idéz* lesz az olvasat.

Foglalkozunk először a másodikkal, hiszen ez egy magyar szó! Vizsgáljuk meg az *idéz* jelentéseit a Magyar Értelmező Kéziszótár segítségével:

1. megjelenésre felszólít valakit
2. távol levő, vagy túlvilági személyt megjelenésre hív
3. valamit a maga vagy mások tudatában, képzeletében megjelenít
4. mástól, vagy máshonnan származó szöveget (mondanivalót) szó szerint közöl
5. okozza, hogy valami valahol megjelenjen, létrejöjjön.

Aki egy kicsit is járatos a magyar Szent Korona jelentőségének, szellemiségének, jogrendjének világában, az már most érzi, mennyire helyénvaló az *idéz* olvasat. Koronánk jóformán mást sem tesz csak (meg)*idéz*! Lássunk néhány példát a szótári pontok alapján!

1. A *Szent Korona* megjelenésre felszólít valakit:

Mindannyiunkat, hiszen a korona országainak minden polgára a Szent Korona tagja. Felszólít a legfőbb hatalom előtti megjelenésre, az ország jobbtításán, védelmén való munkálkodásra.

2. A *Szent Korona* távol levő, vagy túlvilági személy(eke)t megjelenésre hív:

Hívja és kéri az égi hatalmakat; Istent, a főangyalokat és a koronán ábrázolt szenteket, hogy a mennyek áldását hozzák országunkra, munkálkodásunkra, a Szent Korona minden tagjára.

3. A *Szent Korona* valamit a maga vagy mások tudatában, képzeletében megjelenít:

Megjeleníti az általa képviselt hatalom és jog forrását, magát a történeti alkotmányt, felidézi történelmünk nagyjait.

4. A *Szent Korona* mástól, vagy máshonnan származó szöveget (mondanivalót) szó szerint közöl:

Ezt kiemelve tárgyaljuk.

5. A *Szent Korona* okozza, hogy valami valahol megjelenjen, létrejöjjön:

Hogy megjelenjen az országon és tagjain Isten áldása, mindaz a pozitív energia és üzenet, amit Isten kegyelméből képvisel.

Látható, hogy minden pont különösebb erőltetés nélkül megfeleltethető a Szent Korona eszméjének, szellemiségének.

Nézzük meg a 4. pontot részletesen: mástól, vagy máshonnan származó szöveget (mondanivalót) szó szerint közöl. Lehet, hogy a fenti általános megfeleléseken kívül konkrét szöveget is idéz a János-kép?

A képen Szent János apostol egyik kezében könyvet tart, a másikkal pedig rámutat. Mintha azt szeretné, hogy valahol, valamit olvassunk el. Mivel János nemcsak apostol, hanem evangélista is volt, nyilván a saját írásaira utal. Az Újszövetségben Jánosnak evangéliuma mellett három levelet, és a Jelenések könyvét tulajdonítjuk. De hol, és hogyan találjuk meg az általa sugallt idézetet?

Ha már görögül olvassuk a János-feliratot, azt is tudnunk kell, hogy a görög abc betűinek számértéke is van. A szóban forgó betűké így fest:

$$\iota = 10 \quad \delta = 4 \quad \eta = 8 \quad \zeta = 7$$

Tehát adottak János írásai, és a számok, amiket némi leleménnyel szentírási fejezet- és sorszámokként is felhasználhatunk.

A bibliai utalások szerkezete a következő. Elöl áll a szerző neve, vagy annak rövidítése, aztán két szám vesszővel elválasztva. Például: *Márk 10,15* vagy *Mk 10,15*. Az első szám a fejezeté, a második a verssoré.

Hogy a koronán János mely írására utal, azt maga a név adja meg, *János* azaz János evangéliuma. A fejezet és a verssor tekintetében kénytelenek vagyunk néhány variációt kipróbálni, és utó-

lag a korona szellemiségében értelmezni, vagy elvetni. Itt most nem írom le minden kísérletemet, csak azt a hármát, amely a legegyszerűbb módon, mindenféle zsonglórködéstől mentesen használja a számokat.

1. János evangéliuma 10. fejezetének 4., 8. és 7. sora, ahol ezeket olvassuk:

4. sor: *Amikor mindegyiket kivezeti, elindul előttük, s a juhok követik, mert ismerik a hangját.*

8. sor: *Azok, akik előttem jöttek, tolvajok és rablók. Nem is hallgattak rájuk a juhok.*

7. sor: *Jézus folytatta: Bizony, bizony, mondom nektek: Én vagyok a juhok számára a kapu.*

Jól értelmezhető a Szent Korona kapcsán. Az általános bibliai üzenetén kívül érvényes minden Isten kegyelméből és akaratából uralkodó apostoli magyar királyra, ki népének nyáját tereli a legfőbb égi király földi képviselőjében.

2. Ha a négy számot kettesével összeadjuk, János evangéliuma 14. fejezetének 15. sorát kapjuk, ahol Jézus ezt mondja:

Ha szerettek engem, tartsátok meg parancsaimat.

Világos üzenet, szintén jól illik koronánkhoz, nemcsak jézusi értelemben, hanem mint az újonnan koronázott király üzenete népe számára, aki persze az égi törvények szellemében kell, hogy uralkodjon. És ne felejtjük el a Szent Korona-tan legfőbb tételét: *minden hatalom és jog forrása a Szent Korona*. Az általa képviselt rend és törvényesség pedig az Égből származik, így maguk a parancsok is.

3. Részleges összevonást alkalmazva: János evangéliuma 14. fejezetének 8. és 7. sorához jutunk:

8. sor: *Erre Fülöp kérte: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, s az elég lesz nekünk.*

7. sor: *Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek, de mostantól fogva ismeritek és látjátok.*

A következő sorban Jézus ezt így foglalja össze: *Aki engem látott, látta az Atyát is.* (Jn 14,9)

Hogyan értelmezzük ezt a Szent Koronán?

A hivatalos kutatás értetlenül áll a tény előtt, hogy a koronán két Krisztus-kép van. Egy az oromzaton, egy a boltozat tetején, a pántok metszéspontjában. Aki a koronát egységes rendszernek látja, az tudja, hogy a felső Pantokrator nem

lehet más mint az Atya. A középkori ikonográfia szabályai tiltották az Atyaisten ábrázolását, ugyanis önmagát az emberiségnek csak a Fiú képeben mutatta meg. János evangéliumában olvashatjuk, hogy az Atyát földi ember még nem látta, (Jn 6,46) tehát képi megjelenítése tilos.

Hogy a fenti evangéliumi sorokat értelmezzük nagyon fontos tudni, hol helyezkedik el János apostol képe. Szemből nézve, elől a homlokrészen Krisztus, felette a pánton János, legfelül az Atya, akit a nép sohasem láthatott, csak az a néhány kiváltságos személy, aki a koronával közvetlenül érintkezett. János üzenete az összekötő kapocs a Fiú és az Atya képe között, aki *idézi* saját evangéliumában Jézus szavait: aki *Ő* látta, az Atyát is látta. Így, ilyen rejtett formában bújlik meg az Atya és Fiú egylényegűségének tana a Szent Koronán a János-kép üzenete által.

Ezzel kapcsolatban van még egy érdekesség. János a baljában tartott könyvre mutat. A fenti evangéliumi szakaszban olvashattuk, Fülöp kéri az Urat, mutassa meg nekik az Atyát. Fülöp is megtalálható az egyik pánton, baljában szintén könyvet tart, de ez Jánoséval ellentétben nyitva van, az apostol pedig Jánoshoz hasonlóan rámutat. Bár a keresztpántok szentjei közül többen tartanak csukott könyvet, vagy irattekerésre emlékeztető formát, az összes alak közül – Jánoson kívül – *csak Fülöp mutat rá*, és csak Fülöp könyve van nyitva. Mintha azt sugallná, ha jól fejtetted meg a János-kép üzenetét, eljuthattál Fülöphöz, aki a nyitott könyvre mutatva jelzi, feltárult előtted a titok.

Fülöp képe a Szent Koronán

Most rátérhetünk a másik olvasat magyarázatára. Mint láttuk, ha a János-felirat utolsó jelét a görög szigmának (ς) vesszük, a szó *idész*-re módosul.

Ι Θ Η Σ
I θ η ς

Az *idész* ragozott szó, alapszava az *eidó* (εἶδω). Jelentése: észrevesz, ismeretet szerez valakiről vagy valamiről valamelyik, vagy minden érzékszervével, észrevesz, lát a szemével, meglát, tudomása van valakiről.

Megdöbbentő, hogy ez a második olvasat mennyire egybecseng a fentebb leírtakkal! Mintegy megerősíti, alátámasztja a 3. pontban közölt evangéliumi sorokat (Jn 14,8-7), hiszen ott pontosan a *látásról*, a *megtapasztalásról* esik szó.

De ez a jelentés általánosabb értelemben is megállja a helyét. Miközben János a könyvre mutat, a felirat azt közli velünk: ember, *vedd észre*, hogy itt rejtett üzenet van a számodra!

Egy empirikus szemléletű kutató joggal kérdezhetné, ez mind nagyon érdekes, de vajon a zománcképek készítőjének korában ismert volt-e a Biblia mai fejezetbeosztása és vers-számozása.

Az Újszövetség teljes görög szövegét már igen korán, a kereszténység első századaiban fejezetekre tagolták. A művelet Alexandriai Kelemen, Ter-

tullianus, Cezárei Euszébiosz, Euthaliosz nevéhez fűződik. Fejezetcímek már az V. századi kódexekben is fellelhetők. A ma is használt beosztás Stephan Langton munkája volt 1206-ban, de valószínűleg az ókeresztény bibliatudósok munkájának figyelembevételével történt. A versek számozása viszont sokkal későbbi, csak a XVI. században, a könyvnyomtatás kapcsán jelenik meg.

Ezen történeti tények a száraz materiális tudományosság szintjén cáfolhatnák ama feltevésünket, hogy a János-felirat görög olvasatában bibliai helyre való konkrét utalást keressünk, mert a zománcképek készítője előbb élt, mint az a bibliatudós, aki először ellátta számozással a Szentírás soraikat. Akkor véletlen lenne, hogy a három evangéliumi szakasz ennyire pontosan illik a Szent Korona eszméjéhez?

Scheffer Miklós

A nagymarosi római katolikus templom tájolásának lehetséges üzenete

A középkori templomok művészettörténeti leírásai általában azzal kezdődnek, hogy „a templom keletelt”, vagyis hossz tengelye kelet-nyugati irányú, a szentély az épület keleti végében található.

A keletelés (idegen szóval orientálás) nem keresztény találmány. Az újkőkori kultúrák, az ókori mediterráneum vagy a távol-keleti térség vallásai számára egyaránt fontos volt, hogy a szakrális építményeiket kelet felé állítsák. Folytatva, de átlényegítve az ősi hagyományt, már a legkorábbi keresztény iratok is említik a kelet felé való imádkozás fontosságát. A felkelő Nap első sugarai felé fordulás az összegyűlt hívők számára felidézi Krisztus szavait: „*Én vagyok a világ világossága. Aki követ engem, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága.*” (Jn 8,12) A templomok keletelésének szabályát igen korán, a 325-ös niceai zsinaton írásba foglalták.

Mi sem természetesebb, hogy Magyarország középkori templomai is e szellemben épülnek. Ám a keletelés szimbolikája a keresztény liturgiában többlettartalmat, rejtett üzenetet nyer, amit csak némi csillagászati ismeret segítségével tudunk megfejteni.

Egy olyan bolygón, aminek forgástengelye merőleges a keringési síkjára, az év során a Nap

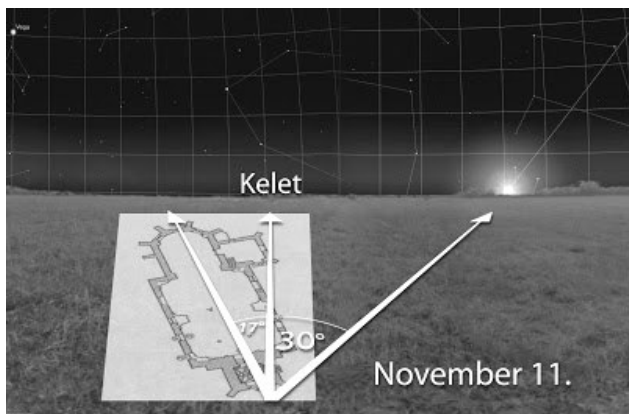
Valamit fontos, hogy szem előtt tartsunk. A korona képi programja, szellemisége, minden hozzá kötődő eszme és képzet, messze túlmutat az anyagi világon. Akik a Szent Koronát csak tárgynak tekintik, azok számára nem lesz más, csak néhány kiló arany és nem is annyira értékes drágakő. Egy ötvösmű, legjobb esetben is csak egy relikvia. Akik viszont az anyag mögött meglátják szentségének erejét, spirituális üzenetét, azok vonalzó, mérleg, és okleveles források helyett, elsősorban *hittel* közelednek hozzá. Hittel abban, hogy bárhol és bármikor is készült, mestereinek kezét a földi ok-okozat logikai láncolata felett álló égi hatalom irányította. Hittel abban, hogy a Szent Korona sugalmazott mű, aranyba írt evangélium.

mindig egyazon helyen a földrajzi keletponton kel fel. Nem úgy a Földön, aminek forgástengelye 23,5 fokkal eltér a függőlegetől. Ebből adódóan a napfelkelte helye nem állandó, az év során a keleti látóhatár egy bizonyos szakaszán hol északra, hol délre tolódva vándorutat jár be. A földrajzi kelethez viszonyított legészakibb felkelést a nyári napfordulón (június 21.), a legdélibb felkelést a téli napfordulón (december 21.) figyelhetjük meg, és csupán két alkalommal, a tavaszi és az őszi napéjegyenlőség napján láthatjuk pontosan keleten kelni a Napot.

A kor templomainak döntő hányada nem a földrajzi kelet felé néz, hossz tengelyük azzal észak, vagy dél felé való kitéréssel szöveget zár be. A Nap éves „ingázásából” következik, hogy irányuk csak az év egy bizonyos napján fog a napfelkelte pontjára mutatni. Általános vélekedés szerint ez a nap annak a szentnek, vagy vallási eseménynek az ünnepnapja, akinek/aminek a templomot szentelték. A védőszent-napi keletelésen kívül létezik még napéjegyenlőségi és napfordulós tájolás is, minek értelmében az adott időpont hajnalán megjelenő Nap irányába igazították az építendő templom tengelyét. A templomokat tehát keletelési fajtájuk szerint csoportosítani lehet, de

vannak olyanok is, melyek sehová sem sorolhatók, ezeket egyedileg kell vizsgálni, helyzetükből adott esetben különleges üzenet olvasható ki.

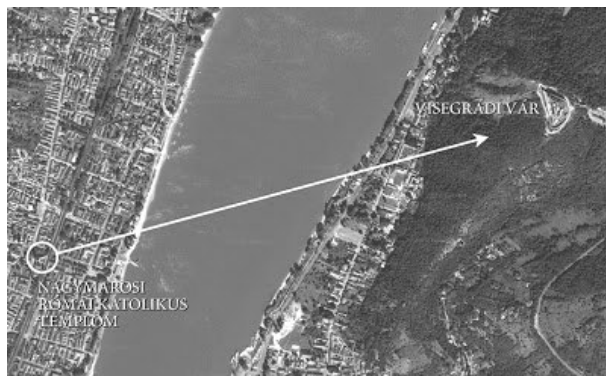
A Duna bal partján, Visegráddal szemben fekvő Nagymaros büszkélkedhet a festői Dunakanyar egyetlen, ma is álló középkori egyházi műemlékével. A templom nem mindig viselte a jelenlegi *Szent Kereszt felmagasztalása* titulust, a XIV. században, építésének idején Szent Mártonnak volt szentelve. Vizsgáljuk meg, hogy érvényesíthető-e rá a védőszent napi napfelkelte szabálya. Ehhez két adatra van szükségünk: a templom hossztengegyének és a Márton-napi napfelkeltének a keletponttal bezárt szögére. Ha a két szög és irányuk egyezik, alkalmazható a védőszent napi szabály. A katolikus liturgia Szent Mártonról november 11-én emlékezik meg. Ekkor már a tél közeledtével a Nap egyre délebbben kel, egyre alacsonyabb íven járja a pályáját. Az említett napon a napkelte helye a keletponttal jóval több, mint 30 fokos szöveget zár be déli irányban. Mi a helyzet templomunkkal? Hossztengegyének iránya észak felé tér el úgy 16-17 fokkal. Látható, hogy a két érték nem hogy egyezést nem mutat, de irányuk is ellentétes, tehát ez esetben nem igaz a védőszent napi tájolás szabálya (de a többi általános tájolási szabály sem). Guzsik Tamás, a sajnos már elhunyt építészettörténész, a téma nagy szakértője, felveti a lehetőségét annak, hogy az ilyen sehová sem sorolható templomok esetében egyedi, másodlagos, eddig ismeretlen tájolási indokokat kell keresni.

Vajon a nagymarosi templom esetében meg lehet-e fejteni az épület elhelyezésére vonatkozó szándékot. Erre teszek most egy kísérletet.

Ha tágabb környezetében vizsgáljuk a templom helyzetét, előbb-utóbb fel fog tűnni, hogy

hossztengegyének iránya a visegrádi várra mutat. Véletlen? Miért kell egy szakrális épületnek, egy világi, stratégiai célokat szolgáló építményre irányulni? Hogy ennek értelmét megfejtsük, a visegrádi vár történetét kell megvizsgáljunk.

A tatárjárás után erős, jól védhető kővárakra volt szüksége az országnak, a hasonló inváziók feltartóztatására. Ennek jegyében IV. Béla és felesége Mária királyné, sok hasonló várral együtt, az 1240-es 60-as évek között építteti fel a visegrádi várrendszert. Az építés költségeit a királyné ékszerei fedezték. Az Árpád-ház kihalása utáni zavaros időkben Vencel király, majd Csák Máté kezére kerül. Végül Károly Róbert 1317-ben ostrommal beveszi és 1323-ban ide helyezi székhelyét. Ekkor kerül a Szent Korona a várba, és kisebb-nagyobb megszakításokkal itt őrzik a mohácsi csatavesztésig. És itt meg is állhatunk.

Bár ezen írás nem hivatott részletesen bemutatni a Szent Korona történetét, eszméjét, jelentőségét, mégis fontos tudni, mit jelentett a nemzetnek. Szent István koronája, a legfőbb hatalom, az égi kegyelem földi közvetítője, egyfajta Ég és Föld közötti szövetség tárgyi megnyilvánulása. A világon sehol nem tiszteltek úgy koronát, mint nálunk. Nagy valószínűséggel értékelhető indokot nyertünk, miért áll a templom a vár felé, de hogy feltételezésünk igazolást nyerjen, tekintsük át a nagymarosi templom építéstörténetét.

Nagymaros elválaszthatatlanul kapcsolódott a királyi udvarhoz, magához Visegrádhoz. Uralkodók és főurak igen kedvelt tartózkodási helye volt, kúriákat építettek, lovagi tornákat rendeztek itt. Károly Róbert Budával azonos jogokkal ruházta fel, melyeket később több uralkodó megerősített, így hát Maros lendületes fejlődésnek indult. Mivel Szent István 1002-ben Visegrádon hozza létre a királyi várispánság központját, több mint valószí-

nű, hogy ebben az időben már Maros is lakott hely lehetett. Ha lakott hely volt, akkor temploma is kellett hogy legyen. Bár a legkorábbi szentegyház építéséről nincs adat, az biztos, hogy már a XIII. század második felében biztosan állt egy templom a mai helyén. A kutatások szerint a kis templom első jelentős átépítésére a XIV. században került sor. Károly Róbert 1324-es kiváltságlevele a város növekedését hozta, így a templom bővítését nemcsak a helyhiány, de a település presztízisének emelkedése is indokolhatta. (Elképzelhető, hogy a szentmiséket alkalomadtán az itt tartózkodó királyi személyek és főurak is látogatták.) A következő jelentős építési periódus a XV. század végén, XVI. század elején történt. A toronyalj csillagboltozatának zárókövén még ma is olvasható az 1509-es évszám.

Látható tehát, hogy a templom legkorábbi építési szakasza időben megelőzi a Szent Korona visegrádi várban való elhelyezését, mégis feltételezem, hogy a XIV. századi átépítés a hajó tengelyének vár irányába történő korrigálásával is járt, hogy a szentmisék alkalmával szimbolikusan is kifejezték a korona, de inkább az általa képviselt legfőbb égi szentség iránti tiszteletet. Ez csak feltevés, és valószínűleg az is marad, de van valami, ami ezt megerősíti.

Kíváncsi voltam, hogy a templom felől nézve mely napon, vagy napokon látszik a felkelő Nap közvetlenül a vár, vagyis a Szent Korona felett. Ennek szimbóluma világos. A Nap mint Krisztus jelképe tündöklök a legfőbb hatalmi jelkép felett, égi kegyelmével beragyogva, mintegy legitimálva azt. A modellezést csillagászati szoftverrel végeztem, és leginkább az érdekelt, hogy ama bizonyos napon ünnepelt szent kapcsolatba hozható-e a koronával.

A modellezés eredménye szerint nagyjából az április utolsó hetétől május elejéig és a július végétől augusztus elejéig tartó időszak jöhet számításba. Fellapozva a középkori egyházi kalendáriumot kiderül, hogy a sejtés a vártól is jobban igazolódik, ugyanis az említett időszakokban több, a Szent Koronán szereplő szentnek is van ünnepe!

Április 23. Szent György

(alsó koronarész)

Május 1. Szent Fülöp és ifjabb Szent Jakab

(keresztpánt)

Július 25. (idősebb) Szent Jakab

(keresztpánt)

Augusztus 1. (bilincses) Szent Péter

(keresztpánt)

Négy olyan nap, amikor éltető csillagunk fénye a koronán látható szent személy ünnepén tündöklök a vár felett, és árad be a nagymarosi templom keleti ablakain a főoltárra! Feltűnhet, hogy két különböző Jakabot írtam, de a koronán csak egy van. Annak eldöntése, hogy melyik Jakabról van szó, és ezáltal melyik ünnep veendő figyelembe, nem is olyan egyszerű, de erre most nem térünk ki. A lényeg az, hogy a templom visegrádi várra való tájolásának értelmét a Szent Korona tiszteletében keresem, amit az is megerősít, hogy a templomból nézve a vár mögül korona-szentek ünnepén bukkan fel a Nap.

És utoljára egy érdekesség. Ahogy már szóba került, a templom mai titulusa a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepe szeptember 14-én. Ez nem az egyetlen Szent Kereszttel kapcsolatos ünnepnap, május 3-án emlékezünk meg a Szent Kereszt megtalálásáról. Mivel a vár feletti napkelték egyik időszaka április vége május eleje, ebbe a Szent Kereszt megtalálásának ünnepe is belefér. Ha úgy vesszük – figyelmen kívül hagyva a várra való tájolást – a templom tengelyének iránya a május 3-i Szent Kereszt napi napfelkeltére mutat. Mégis a templom búcsúja szeptember 14-én van. Miért, ha a májusi ünnep még illetet volna a templom tájolásához is? E kérdésre csak további kutatás adhat választ.

A nagymarosi római katolikus templom

Scheffer Miklós

Észrevételek a Szent Korona felső pantokrator lemezének átfúrásához

A magyar Szent Korona kutatásának egyik sarkalatos vitatémája a keresztpántok metszéspontjában látható, közkeletűen felső Pantokratornak nevezett zománckép átfúrásának kérdése. A fősdratú, és a tulajdonképpen hivatalosnak tekintett álláspont szerint a képet – mint ahogy a keresztpántokat egyáltalán – eredetileg nem a Koronához készítették, azon csak másodlagos felhasználás által nyert elhelyezést. Ebből következőleg a Pantokrator-képre erősített kereszt felszerelése miatt a lemezt „durván” (ez a szó szinte kötelező tartozéka az ilyen ismertetőknél) át kellett fúrni. Ezzel a kijelentéssel – mint ahogy más hasonlókkal is – kimondva-kimondatlanul, Magyarország évszázadokon keresztül a legmagasabb fokon tisztelt nemzeti relikviájának, a magyar történeti alkotmány tanúsága szerint mindenek felett álló szakrális hatalom birtokosának dilettáns módon való, a kapkodó nemtörődömség szellemét idéző kialakítását sugallja.

A Korona egységes rendszerét hangsúlyozó, manapság „alternatív”-nak nevezett kutatók mégis máshogy gondolják. Bár a kérdés van annyira összetett, hogy tulajdonképpen nem szabadna tárgyalni, csak a Korona egészének keletkezéséről alkotott olyan elméletek fényében, amelyek az akadémikus irányultsággal ellentétben a problémákat nem kikerülik, elkendőzik, hanem felvetik

és megpróbálják magyarázni, mégis most csak a felső Pantokrator lemezt önmagában tárgyalva, az átfúrás körülményének vizsgálatán keresztül kísérlek meg a „durva” és nemtörődöm módon való rongálás elméletének ellentmondó érveket felsorakoztatni.

Nos lényegében kit is látunk a felső zománcképen? Az akadémikus kutató már itt az értetlenség hangján szól, mivel számára megmagyarázhatatlan tervezői következetlenség, hogy a Szent Koronán két kép, bár némileg eltérő stílusban, de ugyanazt a személyt ábrázolja. Ugyanis mind az oromzat központi alakjában, mind a szóban forgó felső lemezen Jézus Krisztust ismerhetjük fel. Természetesen szó nincs átgondolatlanságról, mert a hivatalossággal szembeni kutatók között alapvető tételnek számít, hogy a felső zománcképen az Atyaistent kell látnunk. A Biblia tanúsága, és főképpen Jézus kijelentései szerint az Atyát földi ember nem látta és nem láthatja soha, mert a teremtett világ felé önmagát csak egyszülött fiában mutatta meg. És mivel az Atya és Fiú egylényegű, a középkori keresztény művészet csak a Fiú képében jelenítette meg az első isteni személyt. Példaként lássunk olyan bibliai történetek ábrázolásait, amiknek főszereplője az Atya:

A képeken látható glóriás alakot első ránézésre Jézusnak vélhetnénk, ha nem ismernénk fel a megjelenített történet további szereplőiben Ádámot és Évát. E képeken ugyanis az ember teremtését láthatjuk.

Amikor 1880-ban egy akadémiai bizottság, Ipolyi Arnold elnöklete alatt engedélyt kapott a koronázási klenódiumok vizsgálatára, munkájuk a szemrevételezés, a méretek, drágakövek stb. meghatározása és dokumentálása mellett rajzok, valamint a kor modern technikai lehetőségeit kihasználva, fényképfelvételek készítését is magában foglalta. Többek közt készült egy igen érdekes fénykép, amely az Atya zománclemezét felülné-

zetből, a rajta helyet foglaló gömbös kereszt nélkül mutatja. Pap Gábor művészettörténész szerint ezt a képet a mai napig nem szívesen mutogatják, mert látható rajta, hogy a lyuk széle „fel van perezve”, vagyis a kereszt felerősítésül szolgáló lyuk a rekeszzománclemez készítésével egy időben lett kialakítva. Így tehát nem helytálló az utólagosan, „durva” módon való átfúrás elmélete.

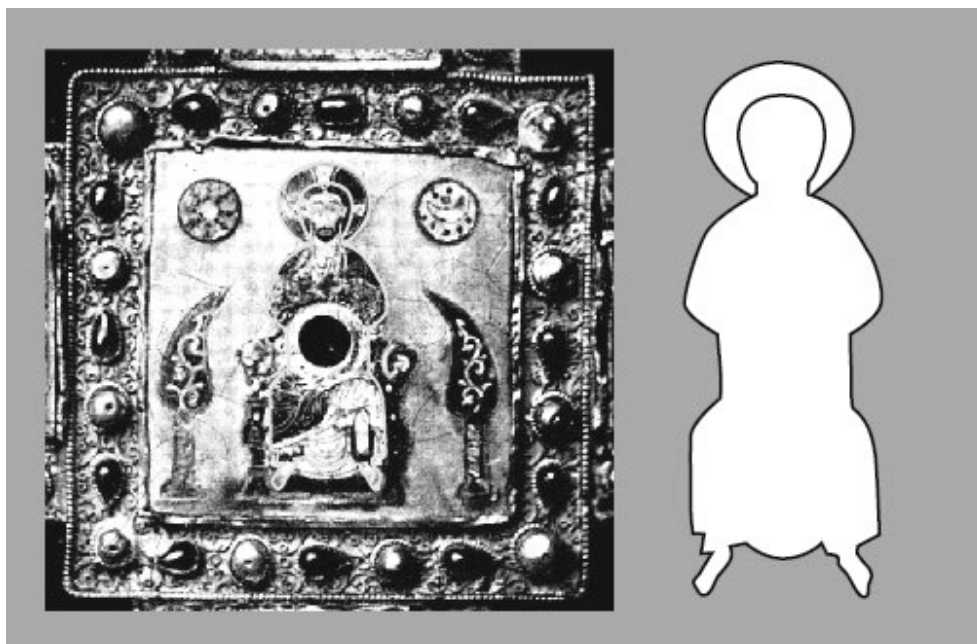

Bár a fotográfián valóban megfigyelhető egy szélesebb sáv, amely a furatot körülveszi, nem hallgathatjuk el, hogy Ipolyi Arnold, aki nemcsak e fotón, de az életben is tanulmányozhatta a kereszt nélküli lyukat, az utólagos átfúrás elmélete mellett tört lándzsát. Hogy a látvány nem volt számára meggyőző, vagy csak értetlenül fogadta egy rekeszzománclemezen látható lyuk tényét és jutott helytelen következtetésre, már nem tudjuk eldönteni, de a kérdés végleges megválaszolása a kép nélkül lehetetlen lenne, ezért köszönettel tartozunk neki, és Diwald Adolfnak, fotográfusának.

Nem csupán a lyuk szabaddá tétele miatt fontos ez a fotó, hanem azért is, mert minden azóta készült társával ellentétben itt a kereszt látványa

nem akadályozza a szemlélőt abban, hogy az Atyaisten alakját zavartalanul szemügyre vehesse. Véleményem szerint az alak rajzolatának, arányrendszerének vizsgálata is közelebb vihet bennünket a rejtély megoldásához.

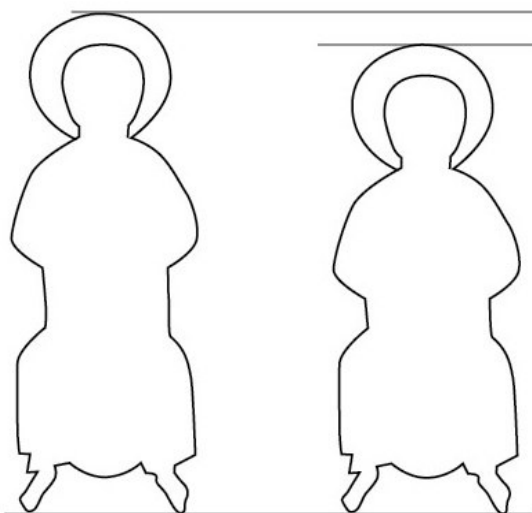
Bár a lyuk látványa még így is zavarólag hat, más lesz a helyzet, ha az Atyaisten alakjának befoglaló formájáról egy vonalrajzot készítünk. Így két, eddig kevésbé nyilvánvaló tényre is felfigyelhetünk. Az egyik az, hogy az Atya törzse furcsán meg van nyújtva, a másik pedig, hogy a baljában tartott könyvet – az Élet könyvét, vagy az Evangéliumot – egészen felhúzza a mellkasa felé. Vizsgáljuk meg részletesen a két megállapítást.

Ha tehát a lyuk zavaró látványának kiiktatása után csak az alak arányaira koncentrálunk, láthatjuk a kelletnél jobban megnyújtott törzsét. A térdek így nagyon messze kerülnek a felsőtesttől, az alsó lábszárak rövidnek tűnnek. A jelenség azért is figyelemre méltó, mert a keresztpántok többi zománcclemezén látható apostolok figurái ezzel ellentétben zömöknek hatnak, vagyis a nyújtás nem általános stílusjelenség, vagy „típushiba”. (Van, aki ezt a zömökséget azzal magyarázza, hogy

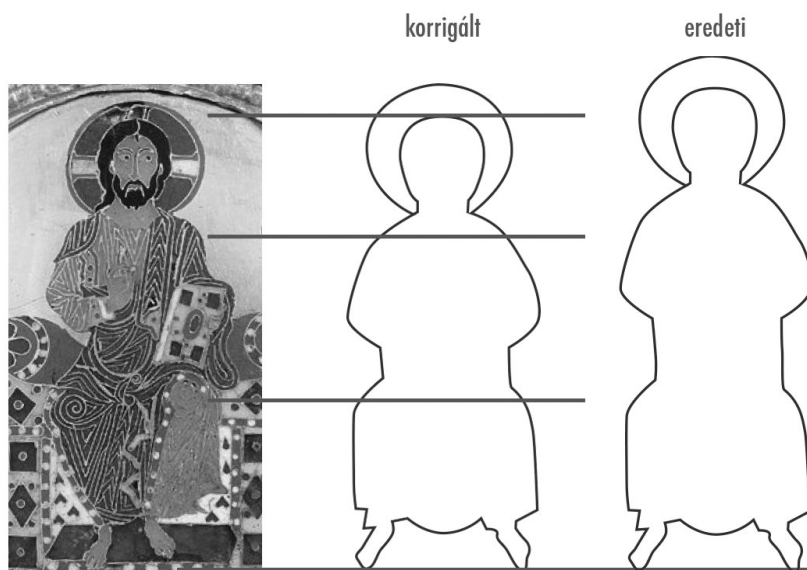
az apostolok ülnek. Véleményem szerint a figurák ruharedőinek esése ezt nem támasztja alá, ellentétben az Atya képével, ahol a mester egyértelműen jelezte az ülő helyzetet.) Nyilván e képek zsenialitását és minden tekintetben páratlan voltát nem az anatómiai pontosságuk adja, itt nem is ez volt a mester célja.

Elkészítettem az Atya rajzolatának egy olyan variánsát, amelynek törzse jobban harmonizál a teljes test arányaival. A különbség jól érzékelhető.

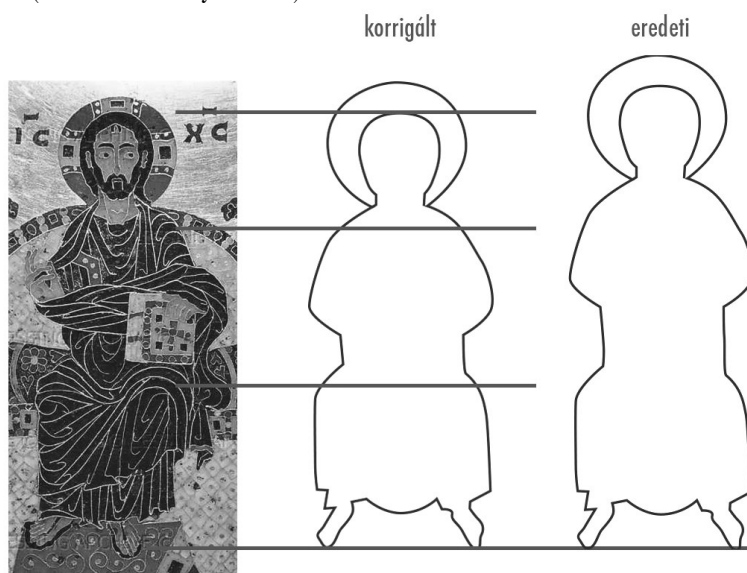

Nagyon fontos, hogy ezt összevessük hasonló Pantokrator-ábrázolásokkal, hogy könnyebben belássuk a korrigált rajz helyességét.

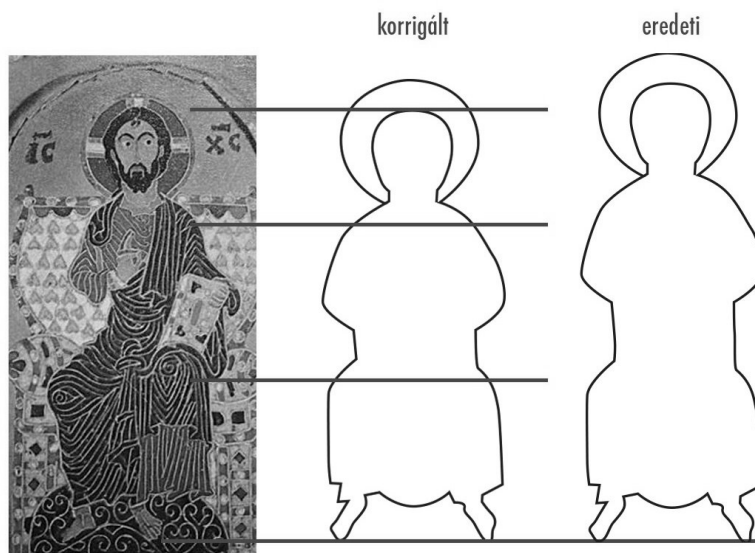
Nem is kezdhethetnénk mással, mint a Szent Korona oromzati Krisztus-képével:

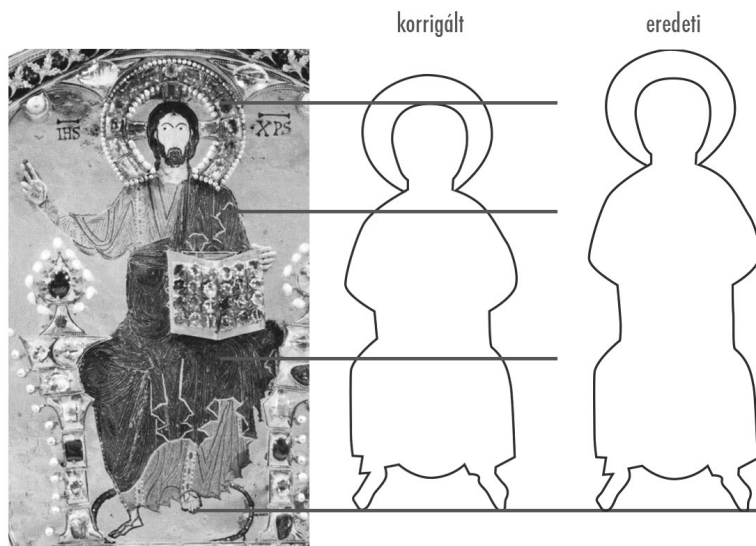
A limburgi sztaurotéka (kereszt-ereklye tartó) Jézusa:

Kép a khakuli triptichonról:

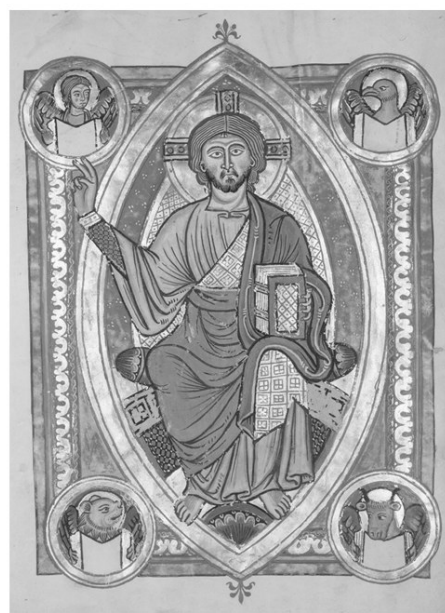
És a velencei Szent Márk székesegyház talán legbecesebb remekének, a Pala d'Oronak Krisztusa:

Folytathatnánk a sort, de itt most legyen elég ennyi. Látható, hogy minden esetben a javított rajz áll közelebb az adott képhez.

Gondolom már sejtjük, mi volt az elnyújtott törzsű alakot készítő mester szándéka. Feltevésem szerint a lyuk helyének ismeretében tervezte meg és vázolta fel a kép rekeszrajzát, és a már lyukkal ellátott lemezen dolgozta ki a végleges zománc-képet. Hogy a lényeges képi elemeket láttatni tudja, kénytelen volt széthúzni a lábakat és a felsőtestet.

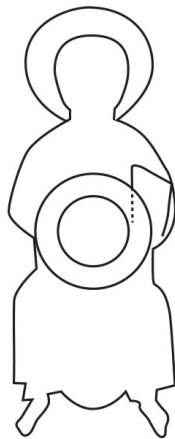
Lássuk a második megállapítást! A Jézus Krisztus képében megnyilatkozó Atya a baljában tartott könyvet egészen a mellkas magasságában, a váll közelében tartja, ellentétben a hasonló ábrázolásokkal, ahol a könyv minden esetben a figura térdén nyugszik. Bár a fenti képek is ezt illusztrálják, további párhuzamokkal támasztanám alá állításomat.

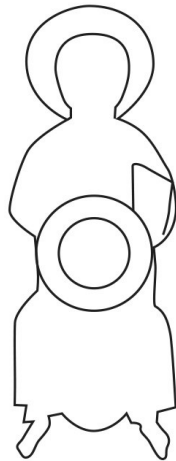
Az indokot természetesen itt is a lyuk helye szolgáltatja. Ha a korrigált arányú figurán nézzük a könyv eredeti helyzetét, látható, hogy az jócskán belelógna a lyukba. Ha pedig az Élet Könyvét a

térdén tartaná, még sokkal jobban. Ezért a mester csak úgy tudta megoldani a könyv ábrázolását, hogy amennyire tudta, felemelte, hogy kikerüljön a furat zónájából.

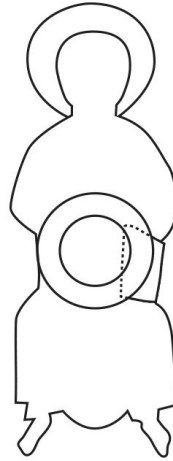
korrigált aránnyal

eredeti

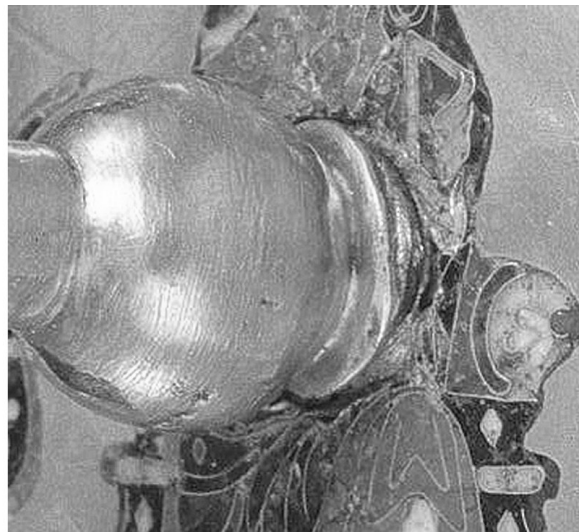

könyv a térdén

Most vegyük szemügyre a könyvet magát, és vessük össze a keresztpántok apostolai által tartott hasonló tárgyakkal. A Szent János, Szent Pál, Szent Fülöp, és Szent András kezében látható Evangéliumok borítói díszítő motívumokkal van-

nak ellátva. Az Atya könyvéről ezek hiányoznak, a többihez képest egyébként is kisebb könyv fedlapja teljesen üres. Márpedig leginkább az övének kellene díszesnek lennie.

Tegyük fel, hogy igaz az utólagos átfúrás teóriája. Ebben az esetben a zománckészítő mester, aki mit sem tudott arról, hogy művét valamikor a jövőben egy lyukkal fogják roncsolni, úgy tervezte volna meg a képet, hogy az általánosságban megfeleljen a típus egyéb képviselőinek. Vagyis az Evangélium nagyobb, az Atyaisten a térdén nyugtatja, és minden bizonnyal gazdag díszítésekkel látta volna el felületét. De nem így történt, mert a készítőnek látnia kellett a furatot, és ehhez igazítania a kompozíció elemeit. Így a Szentírást a rendelkezésre álló szűkös hely miatt kisebbre méretezte, az alak mellmagasságába emelte, és a láthatóan amúgy is kicsiny felületét üresen hagyta.

Bár e lyuk keletkezésének témája viszonylag apró mozzanat a Korona szerkezetének, misztériumának, szakrális küldetésének és egyéb titkainak nagy kérdései mellett, mégis annak bizonyítása, hogy nem későbbi fúrás eredménye, hanem a zománcclemez készítésével egyidős, közvetetten azon nézeteket erősíti, melyek szerint a keresztpántok nem holmi könyvtábláról lefeszegedett és erőszakosan hajlítgatott aranylemezek, hanem tudatosan, átgondoltan és előzetes tervek alapján, magához a magyar Szent Koronához készültek.